

Odpis.

DO WÓDZTWO GÓRSKIEJ BRYGADY
Strzelców Podhalańskich

Ścisłe tajne

L.op.90

Organizacja wojskowa na
terenach plebiscytowych
i ter.przyległych.

Nowy Targ, dn. 30.X.1919.

Do własnoręcznego otwarcia
przez dowódcę.

Do

Dowództwa Okręgu Generalnego
Oddział Informacyjny

w Krakowie.

96

Odnosnie do pisma O.l Nr.3488, z dn.15.VIII.19 donosi się:

A/ Organizację wojskową przerzucono z terenów plebiscytowych na bezpośrednie do nich przylegające, plebiscytem nie objęte, a więc z jednej strony na dolinę Popradu, z drugiej strony na Słowacyznę /Liptów i kom.Trenczyński/. Organizowanie ruchu wojskowego natrafia na wielkie trudności z powodu braku większych środowisk miejskich, nadających się do przygotowań konspiracyjnych. Niezależnie od kompanji ochotniczych spiskiej i orawskiej, które mają głównie zadanie plebiscytowe, powstały dwie niezależne od siebie organizacje wojskowe: 1/Sp.O.W./Spiska Organizacja Wojskowa/ i 2/ S.O.W./Słowacka Organizacja Wojskowa/. Obie organizacje mają swe dowództwo w Nowym Targu /ppor.Gwiżdż, ppor.Bojakowski, ppor.Weiss/.

Sp.O.W. jest organizacją niedawno powstałą. Jej bezpośrednia komenda jest w Spiskiej Białej /b.por.weg.Gabriel Georgy/. Komendant ze Spiskiej Białej rozporządza dwoma jeszcze znanymi tu oficerami b.armji austr.-weg., którzy organizują okręg Kieżmarski i Lubowelski. Wszyscy są narodowcami niemieckiej, pochodzą ze Spisza. Ich łącznikiem z kmdą główną w Nowym Targu jest ppor.Weiss, pochodzenia spisko-niemieckiego, oficer armji polskiej, tu pełniący służbę, będący w stałym kontakcie z ppor.Gwiżdżem i ppor.Bojakowskim. Akcja organizacyjna rozwija się pomyślnie i oczywiście w duchu państwowości polskiej.

S.O.W./Słowacka Organizacja Wojskowa/ ma bezpośrednią kmdę w Rożenbarku/Liptów/. Jest ona w stadium organizacyjnym. Raport o stanie jej nadejdzie lada dzień. Oddziały jej organizują się głównie wzdłuż kolei Koszyce, Bogumin. Komenda w Rożenbarku ma co 10 dni, w razach nagłych natychmiast porozumiewać się z kmdą główną w Nowym Targu. Narazie stoi na czele S.O.W. sekretarz stronnictwa ludowego /obóz Hlinki/ Gyuvanna Gejza.

b/ Wyszkołenie obu organizacji idzie w kierunku partyzantkim. Osiągnięcie rezultatów nie napotyka na trudności, gdyż zorganizowani są przeważnie b.wojskowymi. Na wypadek konfliktu zarówno Sp.O.W.jak i S.O.W.otrzymają w stosownym czasie ściśle instrukcje. Gdyby się plebiscyt źle zapowiadał, mógłby ewent. być przez te organizacje uniemożliwiony przez wywołanie ruchu zbrojnego antyczeskiego na terenach do plebiscytu przyległych.

c/ Dowództwo górskiej brygady posiada dla tych organizacji 500 karabinów Manlichera z bagnietami, 50.000 szt.amunicji M., 60 rewolwerów, 3000 amunicji rewolwerowej.

W miarę zapotrzebowania zacznie się wydawać narazie rewolwery.

Sp.O.W.i S.O.W. nie posiadają własnej broni, gdyż tesztę jak a była w różnych miejscach w ukryciu, w ostatnich dniach po aresztowaniu Hlinki i kilkunastu innych osób narodowców słowackiej /Liptów/ i polskiej /Bojarski, Kuczkowski, z Lubowli/, /Słowik z Kieżmarku/, - Czesi po dokonanej rewizji zabrali.

d/ Program pracy jest następujący:

Sp.O.W. ma za zadanie w najkrótszym czasie objąć całą dolinę Popradu po Leweczę i Smokowce, obok antyczeskiej akcji politycznej przez rozrzucanie odpowiednich wydawnictw, tworzenie

takich komitetów obrony narodowej itp. ma przysposobić w każdej miejscowości taką ilość ochotników, która by była zdolną na wypadek wojny z Czechami podjąć niszczącą akcję według podanego stać w odpowiednim czasie planu. Na wypadek ataków ze strony Madziarów organizacja ta otrzyma osobne instrukcje. Byłoby bardzo pożądane, aby osiągnięto porozumienie z madziarską organizacją wojskową, która podobno istnieje i ma za cel działać przeciw Czechom od południa i wschodu. Po osiągnięciu porozumienia, że okręgi Lubowelski i Kieźmarski będą należały do Polski, można by tu ustanowić także łącznikowego oficera MSW. Komunikacje można utrzymać stać stosunkowo łatwo ze wszystkimi organizacjami.

Co do SOW /Słowackiej Organizacji Wojskowej/, to dla tej wysunięto hasło zupełnej niezawisłości Słowaczyny pod ewentualną obroną Ligi Narodów, lub delegowanej do tego celu Polski. Ta idea zyskuje, zwłaszcza po aresztowaniu ks. Hlinki, coraz większą popularność. Przy pomyślnych warunkach SOW podjęłaby ruch zbrojny przeciw Czechom. W tym celu poleceno jej zorganizować się, szczególnie silnie przy ważnych węzłach kolejowych i ważnych dla armii czeskiej mostach itd. Raport szczegółowy o stanie tej organizacji, jej popularności i widokach powodzenia całego planu będzie wkrótce przesłany. Czterej kierownicy SOW, którzy tu mieli być dnia 27.X.br. dotąd nie przybyli. Zachodzi obawa, że zostali ujęci. W każdym razie lada dzień przyjdzie ktoś inny w ich zastępstwie.

e/ Narazie potrzeba przynajmniej 2 kobiet, umiejących jedna po niemiecku, druga po słowacku, ewent. po czesku. Te utrzymywałyby stałą łączność, a nadto i na terenach plebiscytowych miałyby dużo pola do pracy, zwłaszcza, dopóki nie odejdą Czesi.

f/ Po naszej stronie nie tworzy się specjalnych organizacji gdyż niemal cała ludność tutejsza jest wojskowo wyszkolona, a nastrój jej jest zdecydowanie antyczeski tak, że w ostatniej chwili da się z łatwością zmobilizować.

G a l i c a pułk. m.p.

Za zgodność odpisu:

